

Rakousko je větrníků plné, za českou hranicí stojí jen osamělé elektrárny

 idnes.cz/brno/zpravy/vetrne-elektrarny-rakousko-jizni-morava-odpor-lidi.A190805_493429_brno-

Markéta Dušková

August 6,
2019

V Dolním Rakousku už teď mají 729 stožárů větrných elektráren, které umí pokrýt roční spotřebu elektřiny více než milionu rakouských domácností. Zhruba polovina se nachází v oblasti Weinviertel přímo sousedící s Jihomoravským krajem.

Tady člověk napočítá pouhých sedm větrníků. Všechny na Znojemsku, pět v Břežanech a po jednom v Banticích a Tulešicích.

„Zatímco v Dolním Rakousku evidentně vítr fouká, je řada našich politiků přesvědčená, že na druhé straně hranice ne. Za oblíbeného viníka bývá označována absence moře, kde vítr fouká více a stabilněji. To však přece nemá ani Rakousko nebo Bavorsko,“ poukazuje expert na obnovitelné zdroje a komunitní energetiku Hnutí Duha Tomáš Jagoš.

I v nižších polohách fouká dostatečně, říká analytik

Ministerstvo průmyslu si však za argumentem v počasí stojí.

„Možnosti rozvoje větrných elektráren u nás jsou samozřejmě zcela odlišné od členských států, které mají přístup k moři a oceánu, což jsou lokality, které jsou pro rozvoj větrné energetiky ve velkém měřítku ideální, například Německo nebo severské státy,“ říká mluvčí resortu Miluše Trefančová.

Rozpačitá státní podpora

- Limity pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů má Česko po Maltě nejnižší v Evropě.
- Český klimaticko-energetický plán s výraznějším rozvojem obnovitelné energetiky nepočítá. Ministerstvo průmyslu ale větrným elektrárnám obnoví finanční podporu – do konce roku 2020 vyhlásí investiční dotace. A plánuje je i v období 2021 až 2030.
- Ceny větrné elektrárny se pohybují kolem 35–40 milionů korun za 1 MW. Dnes jsou běžné elektrárny o výkonu 3 MW. Vyrobit dovedou ročně množství elektřiny, které pokryje roční spotřebu pro zhruba dva tisíce domácností.

Ale i podle analytika obnovitelných zdrojů energie ze společnosti Portiva, brněnské investiční skupiny orientující se právě i na obnovitelné zdroje, jsou na jižní Moravě minimálně stejně dobré větrné podmínky jako v Dolním Rakousku.

„Dokladují to i větrné elektrárny postavené ve velmi nízkých nadmořských výškách, jako jsou Bantice nebo Břežany. I okolo 250 metrů nad mořem fungují perfektně. Pokud by se povolily další projekty, které se připravovaly, jižní Morava by mohla být z hlediska větru využívána daleko více,“ míní Jakub Dalecký.

Podle čísel to může působit, že v Rakousku si větrníky staví kdokoliv a kdekoliv, ale není to tak. Naopak panují poměrně přísná pravidla, která na značné části území výstavbu limitují.

To Česko jasně vymezené oblasti, kde lze větrné elektrárny stavět, nemá. Postavit větrník se nedá bez autorizace. Ty se přestaly udělovat zhruba před šesti lety. Tehdy také skončila státní finanční podpora pro nové projekty, které ale bez ní nejsou rentabilní. A tak se větrné elektrárny přestaly stavět.

Výjimkou je skupina již autorizovaných projektů, které získaly nárok na podporu ještě před koncem roku 2013. Lhůta, do kdy musí být postaveny, aby o peníze nepřišly, však končí letos v září. Drtivá většina z nich tak nedopadne, protože kvůli složitým povolenacím procesům délka výstavby poměrně jednoduchého objektu, jakým je větrná elektrárna, běžně překračuje sedm let.

V Rakousku mají větrníky podporu, v Česku jsou lidé proti

Důležitým aspektem rakouské větrné energetiky je i zapojení místních do projektů. Větrné elektrárny tam vlastní a provozuje řada obcí i jejich občanů. To se za hranicemi příliš neděje.

Jedinou tuzemskou společností, která má takovou zkušenost, je právě zmíněná Portiva. Když stavěla elektrárny ve Vítězné a pak v Rozstání, nabídla místním podíly – o akcie tehdy projevily zájem stovky lidí.

Běžnější praxí ale je, že lidé větrníky v okolí nechťejí. Nejčastěji se obávají hluku při jejich chodu, ten je však podle odborníků minimální. V případě Chvalovic na Znojemsku pak místním vadilo to, že jim větrníky pokazí panoramata.

Spor o jejich umístění trval několik let. Vedení obce argumentovalo tím, že každý rok po dvacet let přiteče díky větrníkům do obecní kasy až 150 tisíc korun. Lidé, kteří se spojili i do občanských iniciativ, se ale postavili ostře proti a konalo se dokonce referendum. Po letech vyjednávání a protestů místních investor úsilí vzdal.

A i mluvčí ministerstva průmyslu zdůrazňuje, že rozvoj větrné energetiky limitují nejen přírodní a geografické podmínky, ale i pohled a postoj místních na stavbu větrníků.

Pro srovnání – když rakouská větrná asociace IG Windkraft nedávno zveřejnila výsledky výzkumu veřejného mínění, 86 procent dotázaných obyvatel Dolního Rakouska podpořilo rozvoj větrné energetiky a přeje si intenzivnější výstavbu větrníků. Proč? Líbí se jim, že mají lokální elektřinu a navíc šetrnou k životnímu prostředí.

„Musí to být vláda, která veřejně vyjádří podporu obnovitelným zdrojům, aby nebyly posuzovány jen jako stroje umístěné v krajině, ale jako velmi levný prostředek řešení v boji proti klimatickým změnám,“ uzavírá Dalecký z Portivy.

Ministerstvo nicméně větrníkům znovu vyjde vstříc – od příštího roku jim obnoví finanční podporu.